

Analiza independenței instituționale a unor autorități și instituții publice responsabile de implementarea politicilor din domeniul dreptului

SIS (Serviciul de Informatii și Securitate)

Lista de surse și abrevieri.....	.....
Capitolul I. Conducerea și numirea	.....
Capitolul II. Autonomia și independența.....	.....
Capitolul III. Responsabilizarea și transparența	.....

Introducere

Acest studiu comparativ are ca scop identificarea celor mai bune practici (CMBP) internaționale care vizează edificarea unor instituții responsabile de implementarea politicilor din domeniul dreptului autonome și independente de mediul politic, și estimarea gradului în care legislația Republicii Moldova corespunde acestor practici.

Studiul vizează **Serviciul Informații și Securitate**.

La prima etapă au fost identificate **74 prevederi legislative și criterii obiective** care reprezintă bune și cele mai bune practici în domeniul autonomiei și independenței instituționale, relevante pentru organele poliției și procuraturii, serviciile de securitate, agențiile anticorupție și instituția ombudsmanului. În calitate de sursă au servit culegerile de cele mai bune practici ale organizațiilor internaționale – **ONU, Consiliul Europei, OSCE, OCDE, FMI**, precum și ONG-urilor și centrelor academice cu renume în domeniu.

Prevederile sunt clasificate în 13 categorii, care în urma lor se încadrează în 3 domenii principale: **1) Depolitizarea conducerii instituției, 2) Autonomia și independența funcțională și operațională, 3) Transparența și responsabilizarea.**

La cea de-a doua etapă, a fost evaluat gradul în care legislația Republicii Moldova, în special, legile de constituire a instituțiilor vizate, și activitatea lor corespunde acestor practici. Pentru fiecare din cele 74 CMBP, instituția a fost acordată 1 punct dacă prevederea relevantă se conține în legislația RM (sau este satisfăcut criteriul obiectiv), 0 puncte dacă prevederea lipsește (sau criteriul nu este satisfăcut) și 0.5 puncte dacă prevederea este inclusă parțial sau nu este complet funcțională (cu o explicație suplimentară).

Fiecare categorie conține 4-7 prevederi. Deci, punctajul maxim (care reprezintă alinierea cu cele mai bune practici internaționale) pe categorie variază de la 4 la 7. Punctajul brut al instituției este totalul punctelor acumulate într-o categorie. Punctaj final pe categorie se calculează în procente conform formulei:

Punctaj final instituție, categorie = (punctaj brut instituție, categorie / punctaj maxim categorie) * 100% ,

și reprezintă **gradul de corespundere celor mai bune practici internaționale**. Ponderea fiecărui criteriu în punctajul final pe categorie este egală.

Punctajul instituției pe un domeniu se calculează ca media punctajelor finale pe categorii din acest domeniu. Ponderea fiecărei categorii în punctajul final pe domeniu este egală.

Punctajul general al instituției se calculează ca media punctajelor pe cele 3 domenii. Fiecare domeniu are același pondere în punctajul final.

Metodologia dată reprezintă doar primul pas spre efectuarea unui studiu mai amplu, cu utilizarea tehnicilor de focus grup și expert survey, în baza cărora vor fi precizate prevederile și criteriile care reprezintă cele mai bune practici, evaluată importanța și ponderea lor, și identificată viabilitatea practică a mai multor prevederi legislative.

III. SIS

A. Conducerea

1) Autonomia și securitatea mandatului 2 din 5 40 %

- **Mandatul stabilit prin lege** 1

Articolul 13. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Conducerea Serviciului

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament.

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament, în special în caz de emiterе/adoptare de către acesta a unui act administrativ sau încheiere a unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese ori în caz de aflare în incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv.

[Art.13 al.(1) modificat prin LP181 din 19.12.11, MO1-6/06.01.12 art.4; în vigoare 01.03.12]

[Art.13 al.(1) în redacția LP1276-XIV din 06.10.00, MO144/16.11.00]

- **Mai lung decît mandatul parlamentului** 1

Articolul 13. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Conducerea Serviciului

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament.

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament, în special în caz de emiterе/adoptare de către acesta a unui act administrativ sau încheiere a unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese ori în caz de aflare în incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv.

[Art.13 al.(1) modificat prin LP181 din 19.12.11, MO1-6/06.01.12 art.4; în vigoare 01.03.12]

[Art.13 al.(1) în redacția LP1276-XIV din 06.10.00, MO144/16.11.00]

- **Nereînobil** 0

Prevederea lipseste

- Nu coincide cu mandatul parlamentului 0

Prevederea lipseste

- Organizarea și numirea în termenii prevăzuți de lege, asigurarea continuității legitime a conducătorului 0

Prevederea lipseste

2) Cerințele pentru numire 2 din 5 40 %

- Prevăzute prin lege 0

Prevederea lipseste

- Educație superioară, experiență echivalentă 0

Prevederea lipseste

- Ținuta morală, imaginea în societate 0

Prevederea lipseste

- Absența cerințelor restrictive 1

Prevederea lipseste

- Incompatibilitatea cu anumite alte activități (alte funcții publice și private, apartenența la partid politic, conflict de interese) 1

Articolul 13. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Conducerea Serviciului

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament.

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament, în special în caz de emiterе/adoptare de către acesta a unui act administrativ sau încheiere a unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese ori în caz de aflare în incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv.

[Art.13 al.(1) modificat prin LP181 din 19.12.11, MO1-6/06.01.12 art.4; în vigoare 01.03.12]

[Art.13 al.(1) în redacția LP1276-XIV din 06.10.00, MO144/16.11.00]

3) Procedura de numire

2 din 6 33%

- **Prevăzută de lege**

1

Articolul 13. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Conducerea Serviciului

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament.

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament, în special în caz de emiterе/adoptare de către acesta a unui act administrativ sau încheiere a unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese ori în caz de aflare în incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv.

[Art.13 al.(1) modificat prin LP181 din 19.12.11, MO1-6/06.01.12 art.4; în vigoare 01.03.12]

[Art.13 al.(1) în redacția LP1276-XIV din 06.10.00, MO144/16.11.00]

- **Numire prin votul majorității deputaților aleși în Parlament**

1

Articolul 13. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Conducerea Serviciului

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament.

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament, în special în caz de emiterе/adoptare de către acesta a unui act administrativ sau încheiere a unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese ori

în caz de aflare în incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv.

[Art.13 al.(1) modificat prin LP181 din 19.12.11, MO1-6/06.01.12 art.4; în vigoare 01.03.12]

[Art.13 al.(1) în redacția LP1276-XIV din 06.10.00, MO144/16.11.00]

- **Recomandare de numire de către un organ colegial legitim cu reprezentarea principalului, altor stakeholderi** **0**

Prevederea lipsește

- **Participarea grupurilor profesionale, societății civile** **0**

Prevederea lipsește

- **Procedură concurențială (mai mulți candidați, evaluare competente, viziune)** **0**

Prevederea lipsește

- **Procedura transparentă (accesul publicului la info despre candidați și rezultatele concursului)** **0**

Prevederea lipsește

4) Condițiile și procedura de eliberare **3 din 7** **42%**

- **Prevăzute prin lege** **1**

Articolul 13. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Conducerea Serviciului

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament.

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament, în special în caz de emiterre/adoptare de către acesta a unui act administrativ sau încheiere a unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese ori

în caz de aflare în incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv.

[Art.13 al.(1) modificat prin LP181 din 19.12.11, MO1-6/06.01.12 art.4; în vigoare 01.03.12]

[Art.13 al.(1) în redacția LP1276-XIV din 06.10.00, MO144/16.11.00]

- **Motive clare, relevante, proporționale** **1**

Articolul 13. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Conducerea Serviciului

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament.

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament, în special în caz de emiterе/adoptare de către acesta a unui act administrativ sau încheiere a unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese ori în caz de aflare în incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv.

[Art.13 al.(1) modificat prin LP181 din 19.12.11, MO1-6/06.01.12 art.4; în vigoare 01.03.12]

[Art.13 al.(1) în redacția LP1276-XIV din 06.10.00, MO144/16.11.00]

- **Procedura transparentă (motivele dezvăluite)** **1**

Articolul 13. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Conducerea Serviciului

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament.

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament, în special în caz de emiterе/adoptare de către acesta a unui act administrativ sau încheiere a unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese ori în caz de aflare în incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv.

[Art.13 al.(1) modificat prin LP181 din 19.12.11, MO1-6/06.01.12 art.4; în vigoare 01.03.12]

[Art.13 al.(1) în redacția LP1276-XIV din 06.10.00, MO144/16.11.00]

- **Pluralism de opinii:** **0**
recomandare de eliberare de către un organ colegial legitim

Prevederea lipseste

- Participarea grupurilor profesionale 0

Prevederea lipseste

- Persoana care urmează a fi eliberată are drept la cuvânt 0

Prevederea lipseste

- Eliberare prin votul a 2/3 deputați în parlament 0

Prevederea lipseste

5) Proceduri de promovare internă 2 din 5 40%

- Prevăzute prin lege 1

Articolul 24. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Numirea în funcție

(1) Ofițerul de informații este numit în funcția din statele de personal ale Serviciului prin ordin al directorului. Directorul și directorii adjuncți ai Serviciului sînt numiți în funcție în modul prevăzut de Legea nr.753-XIV din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

(4) Numirea ofițerului de informații într-o funcție superioară se efectuează în ordinea promovării în serviciu.

- Rolul cheie al conducătorului și nu a părților din afară, factorilor politici 1

Articolul 24. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Numirea în funcție

(4) Numirea ofițerului de informații într-o funcție superioară se efectuează în ordinea promovării în serviciu

- **Proces concurențial, bazat pe merite** **0**

Prevederea lipseste

- **Procedura transparent (criteria cunoscute)** **0**

Prevederea lipseste

- **Participarea grupurilor profesionale** **0**

Prevederea lipseste

B. Autonomia și independența

1) Garanții de independență formale **3 din 6 50%**

- **Autonomia instituției asigurate prin lege** **0,5**

Articolul 7. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Nepartinitatea organelor securității statului

(1) În organele securității statului este interzisă activitatea partidelor și a altor organizații social-politice. Lucrătorilor din organele securității statului (militari și colaboratori, salariați civili) le este interzis să facă parte din partide, mișcări și alte asociații obștești care urmăresc scopuri politice.

- **Concentrarea pe funcțiile de supraveghere și implementare** **1**

Articolul 7. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Atribuțiile Serviciului

Serviciului îi revin atribuțiile:

a) elaborarea și realizarea, în limita competenței sale, a unui sistem de măsuri orientate spre descoperirea, prevenirea și contracararea următoarelor acțiuni care, conform legislației, periclitează securitatea de stat, publică și a persoanei:

- acțiunile îndreptate spre schimbarea prin violență a orânduirii constituționale, subminarea sau lichidarea suveranității, independenței și integrității teritoriale a țării. (Aceste acțiuni nu pot fi interpretate în detrimentul pluralismului politic, realizării drepturilor și libertăților constituționale ale omului.);

- activitatea ce contribuie, în mod direct sau indirect, la desfășurarea de acțiuni militare împotriva țării sau la declanșarea războiului civil;

- acțiunile militare sau alte acțiuni violente care subminează temeliile statului;

- acțiunile care au ca scop răsturnarea prin violență a autorităților publice legal alese;

- acțiunile care favorizează apariția de situații excepționale în transport, telecomunicații, la unitățile economice și cele de importanță vitală;

- spionajul, adică transmiterea informațiilor ce constituie secret de stat altor state, precum și obținerea ori deținerea ilegală a informațiilor ce constituie secret de stat în vederea transmiterii lor unor state străine sau structuri anticonstituționale;

- trădarea manifestată prin acordarea de ajutor unui stat străin în desfășurarea de activități ostile împotriva Republicii Moldova;

- acțiunile care lezează drepturile și libertățile constituționale ale cetățenilor și pun în pericol securitatea de stat;

- pregătirea și comiterea atentatelor la viața, sănătatea și inviolabilitatea persoanelor oficiale supreme ale țării, a oamenilor de stat și fruntașilor vieții publice din alte state aflați în Republica Moldova;

- sustragerea de armament, muniții, tehnică de luptă, substanțe explozive, radioactive, otrăvitoare, narcotice, toxice și de altă natură, contrabanda cu acestea, producerea, folosirea, transportarea și păstrarea lor ilegală, dacă prin aceasta se aduce atingere intereselor de asigurare a securității de stat;

- constituirea de organizații sau grupări ilegale care periclitizează securitatea de stat sau participarea la activitatea acestora;

b) protecția secretului de stat, exercitarea controlului privind asigurarea păstrării și prevenirii scurgerii informațiilor ce constituie secret de stat și altor informații importante pentru stat;

c) crearea, asigurarea funcționării și securității sistemelor guvernamentale de telecomunicații, elaborarea strategiei și realizarea politicii naționale în domeniul creării, administrării și asigurării funcționării și securității sistemelor speciale de telecomunicații;

d) desfășurarea activității de combatere a terorismului, finanțării și asigurării materiale a actelor teroriste.

[Art.7 în redacția LP177-XVI din 22.07.05, MO107-109/12.08.05 art.537]

• **Imunitatea operațională a conducerii și personalului**

1

Articolul 61. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Inadmisibilitatea imixtiunii în active

ofițerului de informații

(4) Personalitatea ofițerului de informații este inviolabilă. Împiedicarea lui de a-și îndeplini obligațiile de serviciu, atingerea demnității și onoarei, opunerea de rezistență, amenințarea, uzul de violență, atentatul la viața, la sănătatea și la bunurile lui și ale membrilor săi de familie atrag răspunderea prevăzută de lege.

Articolul 62. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Procedurile speciale aplicabile ofițerului de informații

(1) În timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu, ofițerul de informații, dacă prezintă legitimația sau insigna de serviciu, nu poate fi reținut, audiat, percheziționat, inclusiv mijlocul lui personal de transport sau cel folosit de el, nu pot fi ridicate documentele și obiectele aflate asupra sa decât în modul stabilit de lege, cu avizul prealabil al Procurorului General și în prezența unui reprezentant al Serviciului, cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă.

Articolul 21. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Protecția juridică a militarilor și colaboratorilor
din organele securității statului

(1) Militarii și colaboratorii din organele securității statului sînt reprezentanți ai puterii executive și sînt protejați de stat. Personalitatea, onoarea și demnitatea lor sînt apărute de lege.

(2) Executarea cerințelor legale ale militarilor și colaboratorilor din organele securității statului este obligatorie. Nesupunerea față de cerințele legale ale militarilor și colaboratorilor, ultrajul, opunerea de rezistență, amenințarea, violența sau atentatul la viața, sănătatea și bunurile militarului sau colaboratorului, ale membrilor familiei lui sau ale rudelor apropiate atrag răspunderea stabilită de legislație.

(3) Militarii și colaboratorii din organele securității statului nu poartă răspundere pentru prejudiciul material și fizic cauzat contravenientului, dacă acesta nu s-a supus sau a opus rezistență în timpul reținerii.

(4) În cazul în care militarii și colaboratorii din organele securității statului primesc un ordin, o dispoziție sau o indicație care contravine legii, ei sînt obligați să acționeze conform legislației.

(5) Persoana cu funcții de răspundere care a dat ordinul, dispoziția sau indicația ce contravine legii poartă răspunderea stabilită de legislație.

(6) Militarii și colaboratorii din organele securității statului au dreptul să atace în justiție acțiunile persoanelor cu funcții de răspundere, dacă consideră că li se limitează drepturile sau li se lezează demnitatea.

[Art.21 al.(2) modificat prin LP262-XV din 15.07.04, MO132-137/06.08.04 art.708]

- **Interzicerea imixtiunii Principalului, altora, în activitatea instituției**

0,5

Articolul 61. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Inadmisibilitatea imixtiunii în activitatea

ofițerului de informații

(1) În exercițiul funcției, ofițerul de informații se supune numai legii și execută indicațiile șefilor superiori.

(2) Nici o persoană nu este în drept să intervină în activitatea profesională a ofițerului de informații.

Articolul 21. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Protecția juridică a militarilor și colaboratorilor
din organele securității statului

(4) În cazul în care militarii și colaboratorii din organele securității statului primesc un ordin, o dispoziție sau o indicație care contravine legii, ei sînt obligați să acționeze conform legislației.

(5) Persoana cu funcții de răspundere care a dat ordinul, dispoziția sau indicația ce contravine legii poartă răspunderea stabilită de legislație.

(6) Militarii și colaboratorii din organele securității statului au dreptul să atace în justiție acțiunile persoanelor cu funcții de răspundere, dacă consideră că li se limitează drepturile sau li se lezează demnitatea.

- **Interzicerea recomandării politice de examinare și investigare a unor situații și cazuri** **0**

prevederea lipseste

- **Prevederea pedepselor pentru imixtiunea și recomandarea politică** **0**

prevederea lipseste

2) Autonomia operațională în luarea deciziilor, micro-management **3 din 6 50 %**

- **Mandatul instituției stabilit prin lege, necontradictoriu, lipsa de suprapuneri** **1**

Articolul 7. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Atribuțiile Serviciului

Serviciului îi revin atribuțiile:

a) elaborarea și realizarea, în limita competenței sale, a unui sistem de măsuri orientate spre descoperirea, prevenirea și contracararea următoarelor acțiuni care, conform legislației, periclitează securitatea de stat, publică și a persoanei:

- acțiunile îndreptate spre schimbarea prin violență a orânduirii constituționale, subminarea sau lichidarea suveranității, independenței și integrității teritoriale a țării. (Aceste acțiuni nu pot fi interpretate în detrimentul pluralismului politic, realizării drepturilor și libertăților constituționale ale omului.);

- activitatea ce contribuie, în mod direct sau indirect, la desfășurarea de acțiuni militare împotriva țării sau la declanșarea războiului civil;

- acțiunile militare sau alte acțiuni violente care subminează temeliile statului;

- acțiunile care au ca scop răsturnarea prin violență a autorităților publice legal alese;

- acțiunile care favorizează apariția de situații excepționale în transport, telecomunicații, la unitățile economice și cele de importanță vitală;

- spionajul, adică transmiterea informațiilor ce constituie secret de stat altor state, precum și obținerea ori deținerea ilegală a informațiilor ce constituie secret de stat în vederea transmiterii lor unor state străine sau structuri anticonstituționale;

- trădarea manifestată prin acordarea de ajutor unui stat străin în desfășurarea de activități ostile împotriva Republicii Moldova;

- acțiunile care lezează drepturile și libertățile constituționale ale cetățenilor și pun în pericol securitatea de stat;

- pregătirea și comiterea atentatelor la viața, sănătatea și inviolabilitatea persoanelor oficiale supreme ale țării, a oamenilor de stat și fruntașilor vieții publice din alte state aflați în Republica Moldova;

- sustragerea de armament, muniții, tehnică de luptă, substanțe explozive, radioactive, otrăvitoare, narcotice, toxice și de altă natură, contrabanda cu acestea, producerea, folosirea, transportarea și păstrarea lor ilegală, dacă prin aceasta se aduce atingere intereselor de asigurare a securității de stat;

- constituirea de organizații sau grupări ilegale care periclitează securitatea de stat sau participarea la activitatea acestora;

b) protecția secretului de stat, exercitarea controlului privind asigurarea păstrării și prevenirii scurgerii informațiilor ce constituie secret de stat și altor informații importante pentru stat;

c) crearea, asigurarea funcționării și securității sistemelor guvernamentale de telecomunicații, elaborarea strategiei și realizarea politicii naționale în domeniul creării, administrării și asigurării funcționării și securității sistemelor speciale de telecomunicații;

d) desfășurarea activității de combatere a terorismului, finanțării și asigurării materiale a actelor teroriste.

[Art.7 în redacția LP177-XVI din 22.07.05, MO107-109/12.08.05 art.537]

- **Instituția desfășoară doar activitățile prevăzute în lege** **0**
- **Principalul are puteri de control doar din perspectiva stabilirii priorităților și evaluării implementării mandatului** **1**

Articolul 20. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Controlul asupra activității Serviciului

(1) Controlul asupra activității Serviciului este exercitat de Parlament, Procuratură și instanțele judecătorești, în limita competenței lor.

(2) Serviciul prezintă, în modul stabilit, anual și în caz de necesitate la cerere, Parlamentului, în ședință plenară, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului rapoarte privind desfășurarea activității sale.

[Art.20 al.(2) modificat prin LP12 din 11.02.11, MO34-36/04.03.11 art.58]

(3) Auditul public extern al parlamentar asupra activității Serviciului se efectuează de către Comisia pentru securitatea națională, conform regulamentului acesteia.

[Art.20 al.(3) în redacția LP333-XV din 05.07.01, MO89 din 31.07.01]

(4) Controlul activității financiare a Serviciului este exercitat de Curtea de Conturi.

[Art.20 al.(4) modificat prin LP63 din 23.04.10, MO75-77/18.05.10 art.213]

Articolul 25. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Controlul exercitat de Parlament

(1) Parlamentul exercită controlul asupra activității organelor securității statului prin audieri și cercetări parlamentare, audieri de rapoarte ale conducătorilor organelor securității statului în cadrul ședințelor publice sau închise, precum și prin participarea președintelui Comisiei Parlamentului pentru securitatea națională ori a vicepreședintelui acestei comisii la lucrările colegiului Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

[Art. 25 al.(1) modificat prin LP13 din 06.02.03, MO35/07.03.03 art.143]

[Art.25 al.(1) modificat prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

(2) Controlul permanent asupra activității organelor securității statului este exercitat de Parlament prin Comisia pentru securitatea națională.

[Art. 25 al.(2) modificat prin LP13 din 06.02.03, MO35/07.03.03 art.143]

(3) Organele securității statului prezintă anual rapoarte de activitate Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului și Guvernului.

[Art.25 al.(3) modificate prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

(4) Organele securității statului răspund, în modul stabilit de legislație, la interpelările comisiilor permanente, speciale și de anchetă ale Parlamentului, precum și la cele ale deputaților în Parlament.

[Art. 25 al.(4) modificat prin LP13/06.02.03, MO35/07.03.03 art.143]

(5) Conducătorii organelor securității statului poartă răspundere personală pentru oportunitatea, obiectivitatea și caracterul exhaustiv al informațiilor prezentate.

[Art.25 al.(5) modificate prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

(6) Deputații în Parlament care, în baza interpelărilor, primesc informații de la organele securității

statului poartă răspundere, în condițiile legii, pentru divulgarea informației ce conține secret de stat.

Articolul 26. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Controlul exercitat de Președintele Republicii Moldova și de Guvern

(1) Președintele Republicii Moldova și Guvernul audiază rapoartele conducătorilor organelor securității statului privind rezultatele activității organelor, securitatea statului, respectarea drepturilor și libertăților omului și alte probleme.

[Art.26 al.(1) modificat prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

(2) Președintele Republicii Moldova, de comun acord cu Guvernul, aprobă programele de activitate ale organelor securității statului, stabilește tipurile de informații prezentate de aceste organe și modul lor de prezentare.

- **Judiciarul are doar puteri de control si supraveghere a legalității și respectării drepturilor omului** **1**

Articolul 21. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Supravegherea exercitată de procuror

(1) Supravegherea respectării legislației Republicii Moldova de către Serviciu este exercitată de Procuratura Generală.

(2) Activitatea persoanelor care au acordat sau acordă, în modul stabilit, sprijin Serviciului se află în supravegherea Procurorului General sau a unui procuror împuternicit special prin ordin al Procurorului General.

(3) Informațiile privind organizarea, tactica, metodele și mijloacele de desfășurare a activității Serviciului nu fac obiectul supravegherii procurorului.

Articolul 27. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Controlul judiciar

Controlul judiciar asupra respectării de către organele securității statului a drepturilor și libertăților omului este exercitat în cadrul examinării în instanțele judecătorești a cauzelor penale, a căror urmărire penală este de competența acestor organe. Un astfel de control este exercitat de asemenea și în cadrul examinării cauzelor privind infracțiunile și contravențiile comise de lucrătorii din organele securității statului, precum și a acțiunilor intentate de cetățeni pentru a ataca în justiție acțiunile organelor securității statului și ale persoanelor cu funcții de răspundere din aceste organe.

[Art.27 modificat prin LP206 din 29.05.03, MO149/18.07.03 art.598]

Articolul 28. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Supravegherea exercitată de procuror

Supravegherea asupra respectării exacte a legilor de către organele securității statului este exercitată de Procurorul General și de procurorii subordonați acestuia.

- Există un mecanism de denunțare și investigare a influențelor externe nejustificate 0

prevederea lipsește

- Sancțiuni pentru influențe din exterior clare prevăzute în lege 0

Prevederea lipsește

3) Autonomia intra-instituțională 4 din 5 80 %

- Autonomia personalului în luarea deciziilor operaționale 0

Prevederea lipsește

- Există un mecanism de denunțare a instrucțiunilor ilegale sau imorale în instanță sau organ de supraveghere 1

Articolul 40. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Restricții și interdicții

(2) Ofițerului de informații este interzis:

- a) să inițieze, să dea și să transmită dispoziții ilegale;

Articolul 36. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Eliberarea din serviciu

(1) Eliberarea din serviciu a ofițerului de informații se efectuează în caz de:

- o) încălcare a restricțiilor sau interdicțiilor prevăzute la art.40;

Articolul 21. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Protecția juridică a militarilor și colaboratorilor din organele securității statului

(4) În cazul în care militarii și colaboratorii din organele securității statului primesc un ordin, o dispoziție sau o indicație care contravine legii, ei sînt obligați să acționeze conform legislației.

(5) Persoana cu funcții de răspundere care a dat ordinul, dispoziția sau indicația ce contravine legii poartă răspunderea stabilită de legislație.

(6) Militarii și colaboratorii din organele securității statului au dreptul să atace în justiție acțiunile persoanelor cu funcții de răspundere, dacă consideră că li se limitează drepturile sau li se lezează demnitatea.

[Art.21 al.(2) modificat prin LP262-XV din 15.07.04, MO132-137/06.08.04 art.708]

- **Personalul are drept la cuvânt și apel în cazuri disciplinare sau de transfer** **1**

Articolul 33. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Aplicarea sancțiunilor disciplinare

(10) Ofițerul de informații este în drept să conteste aplicarea sancțiunii disciplinare în modul stabilit de Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000.

- **Există proceduri de declanșare a investigațiilor și activităților operative de documentare** **0,5**

Articolul 31. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Abaterile disciplinare

(3) Sînt abateri disciplinare specifice și următoarele fapte:

f) imixtiunea în activitatea altui ofițer de informații;

Articolul 33. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Aplicarea sancțiunilor disciplinare

(7) Modul de organizare și funcționare a comisiei de disciplină, procedura cercetării prealabile, modul de aplicare a sancțiunilor disciplinare și de soluționare a contestațiilor se stabilesc prin actele normative ale Serviciului.

Articolul 35. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Cercetări de serviciu

(1) Pentru cercetarea faptelor ce pot constitui abateri disciplinare, precum și în alte cazuri stabilite prin actele normative ale Serviciului, pot fi efectuate cercetări de serviciu.

(2) Cercetarea de serviciu se efectuează în cel mult 20 de zile, cu posibilitatea prelungirii acestui termen în cazul în care cercetarea nu poate fi efectuată sau finalizată din motive întemeiate.

(3) În cadrul cercetărilor de serviciu în privința faptelor ce pot constitui abateri disciplinare grave, ofițerii de informații depun lămuriri cu utilizarea detectorului comportamentului simulat.

- **Sancțiunile și pedepsele pentru influențe nelegitime prevăzute în lege, sunt proporționale, nu pot fi evitate** **0,5**

Articolul 32. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Sanțiuni disciplinare

(1) Comiterea de abateri disciplinare, în funcție de gravitatea lor și de gradul de vinovăție, atrage următoarele sancțiuni disciplinare:

- a) avertismentul;
- b) muștrarea;
- c) muștrarea aspră;
- d) retrogradarea;
- e) prevenirea despre necorespundere parțială funcției;
- f) eliberarea din serviciu.

(2) Aplicarea sancțiunii disciplinare are ca efect privarea parțială sau integrală de indemnizațiile bănești legate de rezultatele activității de serviciu, în modul stabilit prin act normativ al Serviciului.

Articolul 33. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Aplicarea sancțiunilor disciplinare

(6) Sancțiunea disciplinară se aplică în cel mult 30 de zile de la data constatării abaterii disciplinare, fără a se lua în calcul timpul aflării în concediu de odihnă anual, în concediu de studii sau în concediu medical. Sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată după expirarea a 6 luni din ziua comiterii abaterii disciplinare, iar în urma reviziei sau a controlului activității economico-financiare, după expirarea a 2 ani de la data comiterii. În termenele indicate nu se include durata procedurii penale.

4) Autonomia bugetară

1,5 din 5 30 %

- **Finanțarea din bugetul de stat**

1

Articolul 19. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Asigurarea financiară și tehnico-materială a Serviciului

(1) Finanțarea și asigurarea tehnico-materială a Serviciului se efectuează din bugetul de stat.

- Reducerea bugetului în comparație cu anul anterior este posibilă doar cu justificare 0

prevederea lipseste

- Bugetul instituției nu poate fi redus după aprobarea bugetului de stat 0

prevederea lipseste

- Instituția își formulează propriul buget cu justificare 0,5

Articolul 19. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Asigurarea financiară și tehnico-materială a Serviciului

(3) Modul și normele de asigurare tehnico-materială a organelor securității statului sînt stabilite de Guvern, la propunerea organelor securității statului.

[Art.19 al.(3) modificat prin L543/12.10.2001, MO141/22.11.2001 art.1095]

* Dacă instituția contribuie la returnarea resurselor financiare

În bugetul de stat, o parte (10-50 %) se atribuie în bugetul instituției

Mijloacele speciale?

5) Autonomia financiară 2 din 4 50%

- Sediul și personalul asigurat 1

Articolul 19. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Asigurarea financiară și tehnico-materiala a Serviciului

(1) Finanțarea și asigurarea tehnico-materială a Serviciului se efectuează din bugetul de stat.

(2) Bunurile Serviciului, inclusiv clădirile, construcțiile, utilajele, create sau care vor fi create, procurate sau care vor fi procurate din contul mijloacelor bugetului de stat, precum și al altor mijloace, sînt proprietate publică

(3) Finanțarea Serviciului poate fi efectuată și din contul mijloacelor speciale, în condițiile prevăzute de legislație.

[Art.19 al.(3) modificat prin LP154-XVI din 21.07.05, MO126-128/23.09.05 art.611]

(4) Serviciul poate deține un fond locativ de serviciu, format în condițiile stabilite de legislație

- Funcțiile instituționale de bază acoperite (în baza unei evaluări funcționale sau indicatorilor numerici) 0

Prevederea lipseste

- Angajarea experților, instruirea personalului 0

și echipament tehnic asigurate

prevederea lipseste

- **Structura salarială stabilă, cu sporuri legate de performanțe instituționale și individuale** **1**

Articolul 53. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Dreptul la asigurare financiară

(1) Salarizarea ofițerului de informații se efectuează în modul, în condițiile și în mărimile prevăzute de Legea nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

(2) Ofițerul de informații beneficiază de salariu lunar, compus din: salariul funcției, adaosuri, sporuri, suplimente, indemnizații și de alte drepturi de plată permanente. Alte drepturi de plată se stabilesc în conformitate cu legislația în vigoare.

(3) Asigurarea financiară a ofițerului de informații detașat, trecut la dispoziție sau care îndeplinește misiuni speciale în afara teritoriului Republicii Moldova se efectuează în modul stabilit de Guvern.

C. Responsabilizarea și transparența

1) Controlul intern **3 din 6 50 %**

- **Plan instituțional: produsele publice, rezultate, indicatori, impact anticipat** **0.5**
Strategia de reformare - în curs de elaborare
- **Procedura stabilită de evaluare a performanței angajaților** **0.5**

Articolul 19. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Conferirea gradelor speciale succesive

(1) Gradul special succesiv se conferă ofițerului de informații în ziua expirării termenului de aflare în gradul special precedent dacă deține funcția pentru care este prevăzut un grad special egal sau mai înalt decât gradul special care i se conferă.

(2) La numirea într-o funcție superioară pentru care este prevăzut un grad special mai înalt decât cel deținut, ofițerului de informații i se conferă concomitent gradul special succesiv cu condiția expirării termenului de aflare în gradul special precedent.

(3) Ofițerului de informații aflat la dispoziție i se conferă, în conformitate cu art.27 alin.(1) lit.a) și b), gradul special succesiv cu condiția că funcția din care a fost trecut la dispoziție, conform statelor de personal, prevede un grad special egal sau mai înalt decât cel conferit. În celelalte cazuri din articolul menționat, gradul special succesiv se conferă după numire în funcție.

(4) Nu se conferă grad special succesiv ofițerului de informații care:

a) este bănuit, învinuit sau inculpat într-un proces penal sau în privința căruia se efectuează cercetare de serviciu;

b) este sancționat disciplinar, pînă la ridicarea sancțiunii;

c) nu posedă nivelul necesar de pregătire profesională, fapt confirmat prin decizie a comisiei de atestare.

(5) În cazul pronunțării sentinței de achitare sau în cazul neconfirmării faptelor imputate în cadrul cercetării de serviciu, gradul special succesiv se conferă din ziua apariției temeiului de conferire.

(6) Ofițerul de informații care și-a sacrificat viața săvîrșind act de devotament excepțional poate fi înaintat post-mortem în gradul special succesiv. Ofițerului de informații care deținea gradul special de plutonier adjutant al Serviciului de Informații și Securitate i se poate conferi gradul special primar pentru corpul de ofițeri.

- **Testarea integrității profesionale** **0**

Prevederea lipsește

- **Denunțarea conflictului de interese și sancțiuni pentru neîndeplinire** **1**

Articolul 29. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Atestarea

(1) Atestarea ofițerului de informații, cu excepția directorului și directorilor adjuncți ai Serviciului, se efectuează pentru evaluarea nivelului de pregătire profesională, a perspectivei de dezvoltare și promovare, a rezultatelor activității de serviciu și a corespunderii funcției deținute.

(2) Atestarea se efectuează de regulă o dată la 4 ani de la aprobarea atestării precedente. Atestarea inițială se efectuează cel mai devreme la 2 ani de la angajare în Serviciu. Poate fi efectuată atestare înainte de termen la depistarea unor grave deficiențe în exercitarea obligațiilor de serviciu, precum și în cazurile prevăzute la art.36 alin.(6).

(3) Modul și condițiile de atestare se stabilesc prin act normativ al Serviciului.

- **Proceduri specifice pentru răspunderea disciplinară și eliberarea din funcție** **1**

Articolul 31. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Abaterile disciplinare

(1) Sînt abateri disciplinare acțiunile sau inacțiunile săvîrșite cu vinovăție de către ofițerul de informații, prin care încalcă prevederile contractului de îndeplinire a serviciului, ale actelor normative, dispozițiile șefilor superiori.

(2) Prevederile legale privind faptele care constituie abateri disciplinare ale funcționarului public se aplică în modul corespunzător ofițerului de informații.

(3) Sînt abateri disciplinare specifice și următoarele fapte:

- a) depășirea competențelor de serviciu sau abuzul de putere;
- b) cheltuirea irațională a mijloacelor bănești;
- c) comportamentele, activitățile sau orice alte fapte de natură a crea vulnerabilități pentru securitatea internă a Serviciului și securitatea ofițerului de informații;
- d) furnizarea cu bună-știință a unor informații false;
- e) dezvăluirea de informații unor persoane neautorizate sau alte încălcări ale regulilor de păstrare și protecție a informațiilor cu accesibilitate limitată;
- f) imixtiunea în activitatea altui ofițer de informații;
- g) determinarea unui alt ofițer de informații să comită abateri disciplinare sau acoperirea unor astfel de fapte;
- h) alte fapte ce discreditează titlul de ofițer de informații.

(4) Tipurile de abateri disciplinare grave se stabilesc prin act normativ al Serviciului.

Articolul 32. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Sanțiuni disciplinare

(1) Comiterea de abateri disciplinare, în funcție de gravitatea lor și de gradul de vinovăție, atrage următoarele sancțiuni disciplinare:

- a) avertismentul;
- b) muștrarea;
- c) muștrarea aspră;
- d) retrogradarea;
- e) prevenirea despre necorespundere parțială funcției;
- f) eliberarea din serviciu.

(2) Aplicarea sancțiunii disciplinare are ca efect privarea parțială sau integrală de indemnizațiile bănești legate de rezultatele activității de serviciu, în modul stabilit prin act normativ al Serviciului.

Articolul 33. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Aplicarea sancțiunilor disciplinare

(1) Pentru o abatere disciplinară se poate aplica doar o singură sancțiune disciplinară.

(2) Prevenirea despre necorespondere parțială funcției se aplică o singură dată în perioada aflării ofițerului de informații în funcție. Dacă această sancțiune nu a avut efectul scontat, ofițerul de informații este eliberat din serviciu în modul stabilit de lege.

(3) Eliberarea din serviciu se aplică în cazul comiterii unei fapte ce discreditează titlul de ofițer de informații, precum și în cazul în care ofițerul de informații a încetat să corespundă cerințelor prezentei legi.

(4) Sancțiunea disciplinară se aplică prin ordin al directorului Serviciului.

(5) Sancțiunile disciplinare prevăzute la art.32 alin.(1) lit.d)-f) se aplică la propunerea comisiei de disciplină, după examinarea prealabilă a cauzei.

(6) Sancțiunea disciplinară se aplică în cel mult 30 de zile de la data constatării abaterii disciplinare, fără a se lua în calcul timpul aflării în concediu de odihnă anual, în concediu de studii sau în concediu medical. Sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată după expirarea a 6 luni din ziua comiterii abaterii disciplinare, iar în urma reviziei sau a controlului activității economico-financiare, după expirarea a 2 ani de la data comiterii. În termenele indicate nu se include durata procedurii penale.

(7) Modul de organizare și funcționare a comisiei de disciplină, procedura cercetării prealabile, modul de aplicare a sancțiunilor disciplinare și de soluționare a contestațiilor se stabilesc prin actele normative ale Serviciului.

(8) Aplicarea sancțiunii disciplinare nu înlătură răspunderea penală, administrativă sau materială.

(9) Dacă în faptele ofițerului de informații se constată elementele constitutive ale unei infracțiuni, acestea se aduc imediat la cunoștință directorului Serviciului în vederea sesizării organelor competente. Pornirea urmăririi penale nu împiedică cercetarea abaterii disciplinare, decizia definitivă fiind luată după soluționarea cauzei penale.

(10) Ofițerul de informații este în drept să conteste aplicarea sancțiunii disciplinare în modul stabilit de Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000.

Articolul 34. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Ridicarea sancțiunilor disciplinare

(1) Sancțiunile disciplinare prevăzute la art.32 alin.(1) lit.a)-c) și e) se ridică de drept după o perioadă de 6 luni de la data aplicării lor, cu excepția cazurilor de ridicare înainte de termen.

(2) Ridicarea sancțiunii disciplinare de retrogradare se dispune prin ordin al directorului Serviciului, în termen ce nu poate depăși termenul de aflare în gradul special în care a fost retrogradat ofițerul de informații, dar nu mai devreme de un an de la data retrogradării.

(3) Sancțiunea disciplinară poate fi ridicată la cererea ofițerului de informații, a șefului său nemijlocit sau la inițiativa conducerii Serviciului.

(4) Până la ridicarea sancțiunii disciplinare, ofițerul de informații nu poate fi numit într-o funcție superioară și nu i se pot acorda stimulări.

Articolul 35. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Cercetări de serviciu

(1) Pentru cercetarea faptelor ce pot constitui abateri disciplinare, precum și în alte cazuri stabilite prin actele normative ale Serviciului, pot fi efectuate cercetări de serviciu.

(2) Cercetarea de serviciu se efectuează în cel mult 20 de zile, cu posibilitatea prelungirii acestui termen în cazul în care cercetarea nu poate fi efectuată sau finalizată din motive întemeiate.

(3) În cadrul cercetărilor de serviciu în privința faptelor ce pot constitui abateri disciplinare grave, ofițerii de informații depun lămuriri cu utilizarea detectorului comportamentului simulat.

Secțiunea a 5-a. Eliberarea din serviciu. Rezerva Serviciului

Articolul 36. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325623>

Eliberarea din serviciu

(1) Eliberarea din serviciu a ofițerului de informații se efectuează în caz de:

a) expirare a contractului de îndeplinire a serviciului, la cererea lui;

b) atingere a vârstei limită de aflare în serviciu;

c) clasare de către comisia medicală ca fiind inapt pentru serviciu în funcția de ofițer de informații;

d) transfer în o altă autoritate publică, cu acordul lui și al conducătorilor instituțiilor interesate;

e) efectuare a unor măsuri de organizare, prin modificarea statelor de personal, dacă este imposibilă numirea ofițerului de informații într-o funcție egală celei deținute și dacă el nu acceptă să fie numit într-o funcție inferioară;

f) restabilire în funcție, conform unei hotărâri judecătorești, a deținătorului anterior al funcției, dacă este imposibilă numirea ofițerului de informații într-o funcție egală celei deținute și dacă acesta nu acceptă să fie numit într-o funcție inferioară;

g) refuz neîntemeiat de a fi detașat sau numit în altă funcție;

h) refuz de a depune jurământul;

i) tănuire a faptelor ce împiedică angajarea în Serviciu;

j) pierdere a cetățeniei Republicii Moldova sau dobândire a cetățeniei unui alt stat;

k) retragere a dreptului de acces la secretul de stat;

l) necorespondere funcției deținute, constatată prin decizie a comisiei de atestare;

m) nepromovare a examenului intermediar sau de absolvire a cursului de formare profesională inițială;

n) săvârșire a faptei ce discreditează titlul de ofițer de informații;

o) încălcare a restricțiilor sau interdicțiilor prevăzute la art.40;

p) condamnare prin hotărâre judecătorească definitivă pentru săvârșirea unei infracțiuni;

q) cerere personală;

r) motive familiale temeinic justificate.

(2) Eliberarea din serviciu se efectuează prin ordin al directorului Serviciului, care se emite în termen de până la o lună din data apariției temeiului de eliberare. Ofițerul de informații este eliberat din serviciu la data radierii lui din tabelul nominal al Serviciului, după predarea gestiunii și a funcției.

(3) Nu se admite eliberarea din serviciu în perioada aflării ofițerului de informații în concediu de odihnă anual, în concediu medical, în concediu de studii, în concediu de îngrijire a copilului, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(1) lit.i), j), o)-r).

(4) Nu se admite eliberarea din serviciu a ofițerului de informații la cerere în perioada stării de urgență, de asediu sau de război.

(5) Ofițerul de informații decedat sau declarat dispărut fără urmă este radiat din tabelul nominal al Serviciului la data constatării faptului.

(6) În interes de serviciu, ofițerul de informații care a atins vârsta limită de aflare în serviciu, clasat de comisia medicală ca fiind apt pentru serviciu în funcția de ofițer de informații, și care dovedește o înaltă competență profesională, constatată prin decizie a comisiei de atestare, cu acordul lui, la decizia directorului Serviciului, poate fi lăsat în serviciu până la atingerea vârstei de pensionare

în sistemul public de asigurări sociale. Contractele succesive de îndeplinire a serviciului peste limita de vîrstă de aflare în serviciu se încheie pe o durată de pînă la 2 ani.

(7) La eliberare din serviciu, în cazurile prevăzute la alin.(1) lit.g)-q), ofițerul de informații care, după încheierea tuturor tipurilor de instruire, a îndeplinit serviciul în cadrul Serviciului mai puțin de 5 ani achită cheltuielile pentru instruire, independent de sursa de finanțare, mărimea lor fiind dedusă prin împărțirea sumei cheltuielilor la perioada de îndeplinire a serviciului. Cheltuielile de instruire cuprind mijloacele bănești achitate personalului implicat în procesul de instruire, cheltuielile pentru cazare, echipament, alimentație și asistență medicală.

(8) La eliberare din serviciu în cazurile prevăzute la alin.(1) lit.g)-q), ofițerul de informații achită valoarea restantă a uniformei.

- **Sistem integru de procesare a cauzelor / monitorizare a proceselor interne** **0**

prevederea lipsește

2) Controlul extern **4 din 6 66%**

- **Control instituțional din partea principalului** **1**

Articolul 20. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Controlul asupra activității Serviciului

(2) Serviciul prezintă, în modul stabilit, anual și în caz de necesitate la cerere, Parlamentului, în ședință plenară, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului rapoarte privind desfășurarea activității sale.

[Art.20 al.(2) modificat prin LP12 din 11.02.11, MO34-36/04.03.11 art.58]

Articolul 25. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Controlul exercitat de Parlament

(1) Parlamentul exercită controlul asupra activității organelor securității statului prin audieri și cercetări parlamentare, audieri de rapoarte ale conducătorilor organelor securității statului în cadrul ședințelor publice sau închise, precum și prin participarea președintelui Comisiei Parlamentului pentru securitatea națională ori a vicepreședintelui acestei comisii la lucrările colegiului Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

[Art. 25 al.(1) modificat prin LP13 din 06.02.03, MO35/07.03.03 art.143]

[Art.25 al.(1) modificat prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

(2) Controlul permanent asupra activității organelor securității statului este exercitat de Parlament prin Comisia pentru securitatea națională.

[Art. 25 al.(2) modificat prin LP13 din 06.02.03, MO35/07.03.03 art.143]

(3) Organele securității statului prezintă anual rapoarte de activitate Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului și Guvernului.

[Art.25 al.(3) modificate prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

(4) Organele securității statului răspund, în modul stabilit de legislație, la interpelările comisiilor permanente, speciale și de anchetă ale Parlamentului, precum și la cele ale deputaților în Parlament.

[Art. 25 al.(4) modificat prin LP13/06.02.03, MO35/07.03.03 art.143]

(5) Conducătorii organelor securității statului poartă răspundere personală pentru oportunitatea, obiectivitatea și caracterul exhaustiv al informațiilor prezentate.

[Art.25 al.(5) modificate prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

(6) Deputații în Parlament care, în baza interpelărilor, primesc informații de la organele securității statului poartă răspundere, în condițiile legii, pentru divulgarea informației ce conține secret de stat.

Articolul 26. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Controlul exercitat de Președintele Republicii Moldova și de Guvern

(1) Președintele Republicii Moldova și Guvernul audiază rapoartele conducătorilor organelor securității statului privind rezultatele activității organelor, securitatea statului, respectarea drepturilor și libertăților omului și alte probleme.

[Art.26 al.(1) modificat prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

(2) Președintele Republicii Moldova, de comun acord cu Guvernul, aprobă programele de activitate ale organelor securității statului, stabilește tipurile de informații prezentate de aceste organe și modul lor de prezentare.

- **Raportarea regulata principalului asupra realizarii prioritatilor si referitor la performanta, info calitativa si cantitativa** 0,5

Articolul 20. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Controlul asupra activității Serviciului

(2) Serviciul prezintă, în modul stabilit, anual și în caz de necesitate la cerere, Parlamentului, în ședință plenară, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului rapoarte privind desfășurarea activității sale.

[Art.20 al.(2) modificat prin LP12 din 11.02.11, MO34-36/04.03.11 art.58]

Articolul 25. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Controlul exercitat de Parlament

(1) Parlamentul exercită controlul asupra activității organelor securității statului prin audieri și cercetări parlamentare, audieri de rapoarte ale conducătorilor organelor securității statului în cadrul ședințelor publice sau închise, precum și prin participarea președintelui Comisiei Parlamentului pentru securitatea națională ori a vicepreședintelui acestei comisii la lucrările colegiului Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

[Art. 25 al.(1) modificat prin LP13 din 06.02.03, MO35/07.03.03 art.143]

[Art.25 al.(1) modificat prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

(2) Controlul permanent asupra activității organelor securității statului este exercitat de Parlament

prin Comisia pentru securitatea națională.

[Art. 25 al.(2) modificat prin LP13 din 06.02.03, MO35/07.03.03 art.143]

(3) Organele securității statului prezintă anual rapoarte de activitate Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului și Guvernului.

[Art.25 al.(3) modificate prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

(4) Organele securității statului răspund, în modul stabilit de legislație, la interpelările comisiilor permanente, speciale și de anchetă ale Parlamentului, precum și la cele ale deputaților în Parlament.

[Art. 25 al.(4) modificat prin LP13/06.02.03, MO35/07.03.03 art.143]

(5) Conducătorii organelor securității statului poartă răspundere personală pentru oportunitatea, obiectivitatea și caracterul exhaustiv al informațiilor prezentate.

[Art.25 al.(5) modificate prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

(6) Deputații în Parlament care, în baza interpelărilor, primesc informații de la organele securității statului poartă răspundere, în condițiile legii, pentru divulgarea informației ce conține secret de stat.

Articolul 26. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Controlul exercitat de Președintele Republicii Moldova și de Guvern

(1) Președintele Republicii Moldova și Guvernul audiază rapoartele conducătorilor organelor securității statului privind rezultatele activității organelor, securitatea statului, respectarea drepturilor și libertăților omului și alte probleme.

[Art.26 al.(1) modificat prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

(2) Președintele Republicii Moldova, de comun acord cu Guvernul, aprobă programele de activitate ale organelor securității statului, stabilește tipurile de informații prezentate de aceste organe și modul lor de prezentare.

- **Control judiciar: legalitatea, respectarea drepturilor omului** **1**

Articolul 25. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Controlul exercitat de Parlament

(3) Organele securității statului prezintă anual rapoarte de activitate Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului și Guvernului.

[Art.25 al.(3) modificate prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

Articolul 26. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Controlul exercitat de Președintele Republicii Moldova și de Guvern

(1) Președintele Republicii Moldova și Guvernul audiază rapoartele conducătorilor organelor securității statului privind rezultatele activității organelor, securitatea statului, respectarea drepturilor și libertăților omului și alte probleme.

[Art.26 al.(1) modificat prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

- **Audit public** **1**

Articolul 21. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Supravegherea exercitată de procuror

(1) Supravegherea respectării legislației Republicii Moldova de către Serviciu este exercitată de Procuratura Generală.

(2) Activitatea persoanelor care au acordat sau acordă, în modul stabilit, sprijin Serviciului se află în supravegherea Procurorului General sau a unui procuror împuternicit special prin ordin al Procurorului General.

(3) Informațiile privind organizarea, tactica, metodele și mijloacele de desfășurare a activității Serviciului nu fac obiectul supravegherii procurorului.

Articolul 27. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Controlul judiciar

Controlul judiciar asupra respectării de către organele securității statului a drepturilor și libertăților omului este exercitat în cadrul examinării în instanțele judecătorești a cauzelor penale, a căror urmărire penală este de competența acestor organe. Un astfel de control este exercitat de asemenea și în cadrul examinării cauzelor privind infracțiunile și contravențiile comise de lucrătorii din organele securității statului, precum și a acțiunilor intentate de cetățeni pentru a ataca în justiție acțiunile organelor securității statului și ale persoanelor cu funcții de răspundere din aceste organe.

[Art.27 modificat prin LP206 din 29.05.03, MO149/18.07.03 art.598]

Articolul 28. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Supravegherea exercitată de procuror

Supravegherea asupra respectării exacte a legilor de către organele securității statului este exercitată de Procurorul General și de procurorii subordonați acestuia.

- **Organ independent de supraveghere și examinare a sesizărilor**   **0**
cetățenilor (reprezent. principalului, grup. profesionale, soc. Civile)

prevederea lipsește

- **Nu se suprapun competențele de control ale mai multor instituții**   **0,5**
- **Articolul 25.** <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>
- Controlul exercitat de Parlament
  - (1) Parlamentul exercită controlul asupra activității organelor securității statului prin audieri și cercetări parlamentare, audieri de rapoarte ale conducătorilor organelor securității statului în cadrul ședințelor publice sau închise, precum și prin participarea președintelui Comisiei Parlamentului pentru securitatea națională ori a vicepreședintelui acestei comisii la lucrările colegiului Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova.
[Art. 25 al.(1) modificat prin LP13 din 06.02.03, MO35/07.03.03 art.143]
[Art.25 al.(1) modificat prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]
  - (2) Controlul permanent asupra activității organelor securității statului este exercitat de

Parlament prin Comisia pentru securitatea națională.

[Art. 25 al.(2) modificat prin LP13 din 06.02.03, MO35/07.03.03 art.143]

(3) Organele securității statului prezintă anual rapoarte de activitate Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului și Guvernului.

[Art.25 al.(3) modificate prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

(4) Organele securității statului răspund, în modul stabilit de legislație, la interpelările comisiilor permanente, speciale și de anchetă ale Parlamentului, precum și la cele ale deputaților în Parlament.

[Art. 25 al.(4) modificat prin LP13/06.02.03, MO35/07.03.03 art.143]

(5) Conducătorii organelor securității statului poartă răspundere personală pentru oportunitatea, obiectivitatea și caracterul exhaustiv al informațiilor prezentate.

[Art.25 al.(5) modificate prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

(6) Deputații în Parlament care, în baza interpelărilor, primesc informații de la organele securității statului poartă răspundere, în condițiile legii, pentru divulgarea informației ce conține secret de stat.

Articolul

26. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Controlul exercitat de Președintele Republicii Moldova și de Guvern

(1) Președintele Republicii Moldova și Guvernul audiază rapoartele conducătorilor organelor securității statului privind rezultatele activității organelor, securitatea statului, respectarea drepturilor și libertăților omului și alte probleme.

[Art.26 al.(1) modificat prin LP543 din 12.10.01, MO141/22.11.01 art.1095]

(2) Președintele Republicii Moldova, de comun acord cu Guvernul, aprobă programele de activitate ale organelor securității statului, stabilește tipurile de informații prezentate de aceste organe și modul lor de prezentare.

Articolul

27. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Controlul judiciar

Controlul judiciar asupra respectării de către organele securității statului a drepturilor și libertăților omului este exercitat în cadrul examinării în instanțele judecătorești a cauzelor penale, a căror urmărire penală este de competența acestor organe. Un astfel de control este exercitat de asemenea și în cadrul examinării cauzelor privind infracțiunile și contravențiile comise de lucrătorii din organele securității statului, precum și a acțiunilor intentate de cetățeni pentru a ataca în justiție acțiunile organelor securității statului și ale persoanelor cu funcții de răspundere din aceste organe.

[Art.27 modificat prin LP206 din 29.05.03, MO149/18.07.03 art.598]

Articolul

28. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311701>

Supravegherea exercitată de procuror

Supravegherea asupra respectării exacte a legilor de către organele securității statului este exercitată de Procurorul General și de procurorii subordonați acestuia.

Nu sunt clar delimitate componentele Parlamentului, președintelui și Guvernului vs audierea rapoartelor și stabilirea priorităților

3) Transparența și opinia publicului

3 din 6 50%

- **Prevederi legale privind respectarea principiilor de transparență** 1

Articolul 5. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311721>

Dreptul cetățenilor la informație

privind activitatea Serviciului

(1) Cetățenii sînt informați despre activitatea Serviciului prin intermediul mass-media și prin alte forme, în modul stabilit de legislație.

(2) Informațiile privind drepturile și obligațiile, direcțiile principale de activitate ale Serviciului sînt prezentate integral.

(3) Se interzice de a face publice informațiile ce constituie secret de stat, secret comercial, precum și alte informații oficiale cu accesibilitate limitată, a căror divulgare ar putea prejudicia securitatea de stat, onoarea și demnitatea persoanei sau ar putea leza drepturile și libertățile acesteia, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație în interesul justiției.

[Art.5 al.(3) modificat prin LP66 din 07.04.11, MO110-112/08.07.11 art.299]

- **Instituția are web-site , informații privind conducerea și datele de contact sunt publicate** 1

prevederea lipsește

- **Rapoartele anuale ale instituției sunt publice și actualizate** 0

prevederea lipsește

- **Rapoartele colegiului disciplinar sunt publice** 0

Prevederea lipsește

- **Este asigurat accesul la partea publică a dosarelor** -

Prevederea lipsește

- **Programul de dezvoltare strategic a instituției a fost consultat public** 1

prevederea lipsește

